

جمهوری اسلامی ایران
وزارت صنعت، معدن و تجارت

وزیر

شماره: ۴۴۹۶۸۳۴

تاریخ: ۱۴۰۳ / ۱۱ / ۷

سامت:

پرست:

جناب آقای محمدعلی دهقان دهنوی

معاون محترم وزیر و رئیس سازمان توسعه تجارت ایران

باسلام

به پیوست دستورالعمل اجرایی نحوه اخذ ضمانتنامه به منظور افزایش سقف اعتباری کارت بازرگانی جهت واردات و صادرات، موضوع بند ۱۳ ماده ۱۰ آیین نامه اجرایی قانون مقررات صادرات و واردات جهت اجرا ابلاغ می شود.

سید محمد اتابک

رونوشت:

- معاونان محترم
- مشاوران محترم
- مدیران عامل و روسای محترم سازمان ها، شرکت ها، صندوق ها و موسسات وابسته جهت اطلاع
- مدیران کل محترم صنعت، معدن و تجارت ۳۱ استان و جنوب کرمان جهت اطلاع
- جناب آقای صمد حسن زاده، رئیس محترم اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران جهت اطلاع

دستورالعمل اخذ ضمانت نامه جهت افزایش سقف صادراتی بازرگانان

سازوکار اخذ ضمانت‌نامه جهت افزایش سقف صادرات بازرگانان در سامانه یکپارچه اعتبارسنجی و رتبه‌بندی اعتباری در ۶ بند شامل «افراد مشمول»، «مبلغ متناسب ضمانت‌نامه»، «شرایط ضمانت‌نامه»، «نحوه اخذ»، «تشخیص عدم ایفای تعهد» و «نحوه وصول/ابطال» به قرار زیر ابلاغ می‌گردد.

بند ۱. افراد مشمول:

حداقل شرایط لازم برای دریافت ضمانت‌نامه جهت افزایش سقف صادرات بقرار زیر است:

- هر بازرگان می‌تواند تنها یک ضمانت‌نامه فعال در سیستم داشته باشد
- میزان بازگشت ارز صادرات بازرگان باید بیشتر از حداقل مجاز تعیین شده قانونی باشد.

بند ۲. مبلغ متناسب ضمانت نامه:

پس از اعلام میزان سقف مورد نیاز بازرگان (بر حسب دلار) جهت افزایش سقف صادراتی در سامانه، مبلغ متناسب ضمانت‌نامه از رابطه زیر محاسبه می‌شود:

$$\text{مبلغ متناسب ضمانت نامه} = \alpha \times Rate_{risk} \times Z$$

در رابطه فوق به ترتیب:

الف- مقدار ضریب آلفا برای واحدهای غیرتولیدی از جدول زیر بدست می‌آید:

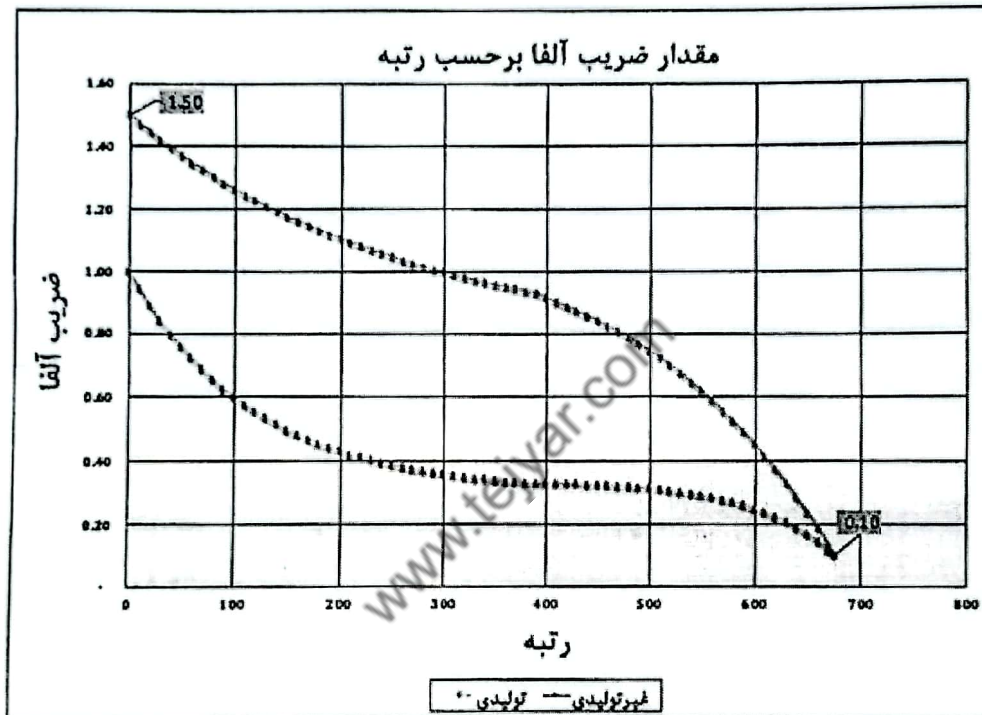
رتبه	کمتر از ۴۰۰	رتبه‌های بیشتر از ۴۰۰
الفبا	$(\frac{b}{\frac{-رتبه + FYP}{a}} + c)$	$(-\frac{b}{\frac{-رتبه + FYP}{a}} + c)$
a	۱۳.۶۱	۴۰
b	۰.۰۵۳	۱۰۰۴۵
c	۰.۷۶۷	۱.۱۴۶

و برای واحدهای تولیدی از جدول زیر قابل محاسبه است:

رتبه‌های بیشتر از ۴۰۰	کمتر از ۴۰۰	رتبه
-----------------------	-------------	------

آلفا	$(\frac{b}{\frac{-b \pm \sqrt{b^2 - 4ac}}{2a}} + c)$	$(-\frac{b}{\frac{-b \pm \sqrt{b^2 - 4ac}}{2a}} + c)$
a	۳۱۸.۲۴	۶۴۸۵.۰۲
b	۰.۰۰۲	۰.۲۴
c	۰.۳۰۷	۰.۳۴

نمودار تغییرات ضریب آلفا برای واحدهای تولیدی و غیرتولیدی در شکل ۱ آمده است:

شکل ۱. نمودار تغییرات ضریب آلفا بر حسب رتبه

- ۶۷۶ نشانگر بالاترین رتبه صادرکنندگان در سامانه است.
- برای بازرگان حقیقی و حقوقی با سابقه کارت بازرگانی کمتر از ۱۲ ماه، مقدار ضریب آلفا برابر با ۱ در نظر گرفته خواهد شد.

ب- مقصود از $Rate_{risk}$ ضریبی از نرخ ارز در سامانه ETS است که از مطابق رابطه زیر تعیین می‌شود:

$$Rate_{risk} = b \times \text{نرخ ارز در سامانه مرکز مبادله طلا و ارز}$$

- نرخ ارز در سامانه نیما به نرخ روز ثبت درخواست صدور ضمانت‌نامه محاسبه می‌شود. همچنین مقدار ضریب b توسط سازمان توسعه تجارت بروز خواهد شد. در حال حاضر این ضریب برابر با ۰,۳ در نظر گرفته شده است.

ج- مقصود از Z میزان سقف درخواستی بازرگان است.

بند ۳. اهم شرایط ضمانت‌نامه:

۳-۱. تاریخ سررسید ضمانت‌نامه ۱۲ ماهه در نظر گرفته شود.

۳-۲. ضمانت‌نامه پس از صدور، امکان ابطال شدن ندارد مگر آن که بازرگان هیچ صادراتی بعد از صدور ضمانت‌نامه (افزایش سقف در سامانه) انجام نداده باشد و یا کل تعهدات خود در هنگام ثبت درخواست ابطال را مطابق «بند ۵» این دستورالعمل تسویه کند. در صورت تایید سازمان توسعه تجارت و اعلام به مرجع صدور، ضمانت‌نامه ابطال می‌شود.

۳-۳. مبلغ متناسب ضمانت‌نامه برحسب فرمول «بند ۲» محاسبه می‌شود که بازرگان ملزم به اخذ ضمانت‌نامه معتبر معادل آن از بانک عامل یا مرجع صدور ضمانت‌نامه می‌باشد.

۳-۴. ۱۰ ماه پس از صدور ضمانت‌نامه، عدد سقف ضمانت‌نامه صفر خواهد شد. (ضمانت‌نامه تا تاریخ سررسید اعتبار دارد اما سقف حاصل از آن در دو ماه پایانی قابل استفاده نیست)

۳-۵. پذیرش ضمانت‌نامه جدید در طول مدت اعتبار در صورت جایگزینی با ضمانت‌نامه با مبلغ بالاتر امکان‌پذیر است.

۳-۶. تمدید سررسید ضمانت‌نامه در صورتی امکان‌پذیر است که تعهدات جدید سررسید شده رفع نشده نداشته باشد.

۳-۹. چنانچه اعتبار ضمانت‌نامه به اتمام رسد (در پایان ماه ۱۲م) و درصد عدم ایفای تعهد طبق رابطه «بند ۵» بزرگتر از ۴۰ درصد باشد، برای یک سال پس از اتمام اعتبار، اجازه استفاده مجدد از ضمانت‌نامه را نخواهد داشت.

۳-۱۰. چنانچه تا تاریخ اعتبار ضمانت نامه (در پایان ماه ۱۲م)، بخشی از تعهدات جدید ایجاد شده بازرگان پس از صدور ضمانت نامه رفع نشده باشد (درصد عدم ایفای تعهد طبق رابطه «بند ۵» بزرگتر از ۰ باشد)، بعنوان یک شاخص منفی در رتبه بندی بعدی وی در سامانه لحاظ خواهد شد.

۳-۱۱. ضمانت نامه در وجه (ذینفع) «سازمان توسعه تجارت ایران» به شناسه ملی ۱۴۰۰۲۹۵۶۲۰۴ صادر می گردد.

۳-۱۲. حداقل میزان سقف درخواستی از طریق اخذ ضمانت نامه یک میلیون دلار می باشد.

بند ۴. نحوه اخذ ضمانت نامه:

فرایند درخواست ضمانت نامه برای افزایش سقف صادراتی توسط سازمان توسعه تجارت اعلام می گردد.

بند ۵. تشخیص عدم ایفای تعهد:

در تاریخ اتمام اعتبار ضمانت نامه یا تسویه زودتر از موعد، میزان عدم ایفای تعهدات بازرگان با در نظر گرفتن تعاریف زیر قابل محاسبه است:

- تعهدات ایفان شده بازرگان در لحظه صدور ضمانت نامه:
میزان بازگشت ارز در لحظه صدور ضمانت نامه - کل تعهدات در لحظه صدور ضمانت نامه = C .
 - تعهدات جدید بازرگان بعد از صدور ضمانت نامه:
کل تعهدات در لحظه صدور ضمانت نامه - کل تعهدات در لحظه اتمام اعتبار ضمانت نامه یا تسویه زودتر از موعد = C_{new}
(۰، مانده سقف در لحظه صدور ضمانت نامه) - $\max$
 - میزان بازگشت ارز در لحظه صدور ضمانت نامه: R .
 - میزان بازگشت ارز در لحظه اتمام اعتبار ضمانت نامه، تسویه زودتر از موعد: R_f .
- بدین ترتیب میزان بازگشت ارز جدید بعد از صدور ضمانت نامه تا لحظه تسویه از رابطه زیر قابل محاسبه است:
- $$\Delta R = R_f - R$$
- میزان بازگشت ارز جدید

- میزان کل سقف درخواستی بازرگان در دوره اعتبار: Z

در این صورت درصد عدم ایفای تعهدات از رابطه زیر محاسبه می شود:

$$\beta = \min\left(\frac{C_{new} + 0.6 \times C. - \Delta R}{Z}, 1\right)$$

مقدار ضبط ضمانت نامه برابرست با:

(مبلغ متناسب ضمانت نامه) $\times \beta$ = مقدار ضبط ضمانت نامه

بند ۶. نحوه وصول/ابطال

ابطال و وصول (تسویه) ضمانت نامه صادراتی به دو حالت تقسیم می شود:

۱. ابطال و وصول ضمانت نامه به درخواست بازرگان:

در این حالت تا «کمینه تاریخ درخواست ابطال یا انتهای ماه دهم» میزان تعهدات جدید بازرگان از زمان صدور ضمانت نامه و بازگشت ارز بازرگان تا تاریخ روز استعلام شده و چنانچه بازرگان هیچ تعهد جدیدی ایجاد نکرده باشد و یا درصد عدم ایفای تعهدات بازرگان طبق رابطه «بند ۵» برابر صفر باشد، با تایید سازمان توسعه تجارت، ضمانت نامه ابطال می گردد و سقف حاصل از ضمانت نامه صفر می شود. در غیراینصورت امکان ابطال ضمانت نامه تا تاریخ سررسید وجود ندارد.

۲. ابطال ضمانت نامه بصورت سیستمی در تاریخ سررسید:

در صورتیکه ضمانت نامه بازرگان قبل از اتمام اعتبار ضمانت نامه توسط خودش ابطال نشده باشد، تا «انتهای ماه دهم» میزان تعهدات جدید بازرگان از زمان صدور ضمانت نامه محاسبه شود و بازگشت ارز بازرگان در تاریخ سررسید ضمانت نامه استعلام و براین اساس درصد عدم ایفای تعهدات و مبلغ مورد نظر برای ضبط طبق رابطه «بند ۵» محاسبه و ضبط می گردد. همچنین مابقی ضمانت نامه مسترد و ضمانت نامه ابطال می شود.

دستورالعمل اخذ ضمانت نامه جهت افزایش سقف واردات بازرگانان

سازوکار اخذ ضمانت نامه جهت افزایش سقف واردات بازرگانان در سامانه یکپارچه اعتبارسنجی و رتبه بندی اعتباری در ۶ بند شامل «افراد مشمول»، «مبلغ متناسب ضمانت نامه»، «شرایط ضمانت نامه»، «نحوه اخذ»، «تشخیص عدم ایفای تعهد» و «نحوه وصول ابطال» بقرار زیر ابلاغ می گردد.

بند ۱. افراد مشمول:

حداقل شرایط لازم برای دریافت ضمانت نامه جهت افزایش سقف واردات بقرار زیر است:

- رفع تعهد ارزی واردات بازرگان بیشتر از ۹۰ درصد باشد.
- بدهی گمرکی نداشته باشد.

بند ۲. مبلغ متناسب ضمانت نامه:

با توجه به محدودیت ایجاد شده برای ثبت سفارش در مرحله استعلام ضوابط و رد پیش فاکتور بدلیل کمبود سقف، میزان مبلغ متناسب ضمانت نامه برای مجموع کد تعرفه های مشمول دستورالعمل حاضر در پرونده ثبت سفارش شده از رابطه زیر محاسبه خواهد شد:

$$\text{ارزش کل پرونده} \times ((\text{نرخ ریسک} + \text{نرخ ارز محاسبه حقوق ورودی} + \text{نرخ تعهدات گمرکی})) \times \sum_{\text{کد تعرفه}} = \alpha \times \text{مبلغ متناسب ضمانت نامه}$$

در رابطه فوق به ترتیب:

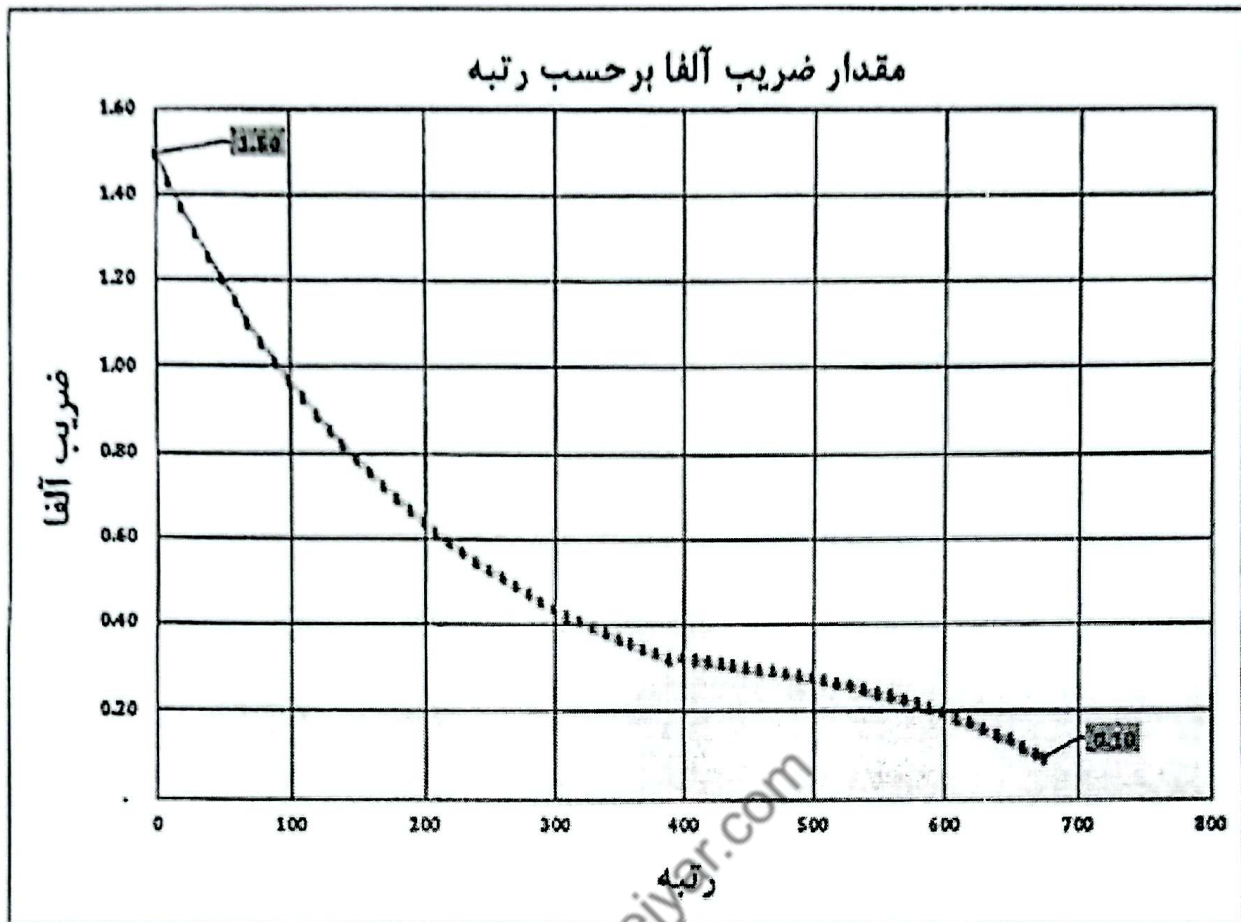
الف- مقدار ضریب آلفا از جدول زیر قابل محاسبه است:

رتبه	رتبه های کمتر از ۴۰۰	رتبه های بیشتر از ۴۰۰
مقدار ضریب آلفا	$(\frac{b}{\frac{-رتبه-718}{a \cdot 718}} + c)$	$(\frac{b}{\frac{-رتبه+718}{a \cdot 718}} + c)$
a	۲۵.۲۲	۴۳.۴۴
b	۰.۰۵۵۲	۰.۲۸۶
c	۰.۱۰۶۸	۰.۳۸۶

جدول ۱. نحوه محاسبه آلفا

- عدد ۷۱۸ بالاترین رتبه در بازرگانان است.

- نمودار تغییرات ضریب آلفا بر حسب رتبه در شکل ۱ آمده است:

شکل ۱. مقدار ضریب آلفا بر حسب رتبه

- برای بازرگان حقیقی و حقوقی با سابقه کارت بازرگانی کمتر از ۱۲ ماه، مقدار ضریب آلفا برابر با ۱ در نظر گرفته خواهد شد.

ب- نرخ تعهدات گمرکی از رابطه زیر قابل محاسبه است:

درصد مالیات علی الحساب + درصد ارزش افزوده + درصد حقوق گمرکی + درصد سود بازرگانی = نرخ تعهدات گمرکی

ج- مقصود از نرخ ریسک ضریبی از نرخ ارز در سامانه ETS است که مطابق رابطه زیر تعیین می شود:

نرخ ارز در سامانه نیما $\times b$ = نرخ ریسک

- نرخ ارز در سامانه نیما به نرخ روز ثبت درخواست صدور ضمانت نامه محاسبه می شود. همچنین مقدار ضریب b براساس نظر کمیته ای متشکل از سازمان توسعه تجارت و بانک مرکزی بروز خواهد شد. در حال حاضر این ضریب برابر با ۰.۴ در نظر گرفته شده است.

بند ۳. اهم شرایط ضمانت نامه:

- ۳-۱. تاریخ سررسید ضمانت نامه از زمان صدور ۱۲ ماهه در نظر گرفته شود.
- ۳-۲. امکان تمدید ۶ ماهه ضمانت نامه در دوماه پایانی اعتبار ضمانت نامه مشروط به معتبر بودن ثبت سفارش وجود دارد. لازم بذکر است در هنگام تمدید ضمانت نامه، شرایط بازرگان برای دریافت ضمانت نامه مجدد بررسی شده و در صورت مشمول بودن طبق شرایط «بند ۱» مبلغ متناسب ضمانت نامه مجدد طبق «بند ۲» محاسبه خواهد شد.
- ۳-۳. ضمانت نامه برای یک پرونده صادر می شود و قابلیت استفاده مجدد ندارد. (حتی در صورت رفع تعهدات مربوط به آن پرونده)
- ۳-۴. ضمانت نامه پس از صدور، امکان ابطال شدن ندارد مگر آن که بازرگان تامین ارز مربوطه به آن ثبت سفارش را انجام نداده باشد و یا کل تعهدات خود در هنگام ثبت درخواست ابطال را تسویه کند که در هر دو حالت پس از تایید سازمان توسعه و اعلام به مرجع صدور، ضمانت نامه ابطال می شود.
- ۳-۵. مبلغ متناسب ضمانت نامه برحسب فرمول «بند ۲» محاسبه می شود که بازرگان ملزم به تامین آن نزد بانک عامل یا مرجع صدور ضمانت نامه می باشد.
- ۳-۶. در گام اول ضمانت نامه فقط برای واردات کالاهای اساسی کشاورزی، نهاده های دامی و ماشین آلات و تجهیزات خط تولید و انواع خودرو قابل استفاده است. افزایش لیست کالاها پس از آماده شدن زیرساخت سامانه ای برای سپردن ضمانت نامه با تایید وزیر صمت امکان پذیر است.
- ۳-۷. امکان اخذ ضمانت نامه صرفاً برای پرونده های ثبت سفارشی ممکن است که در مرحله استعلام ضوابط با حالت رد پیش فاکتور بدلیل کمبود سقف می باشند.
- ۳-۸. داشتن سهمیه ارزی واردات در کد تعرفه های ثبت شده در پرونده، پیش شرط لازم برای دریافت ضمانت نامه و افزایش سقف واردات است.
- ۳-۹. ضمانت نامه در وجه (ذینفع) «سازمان توسعه تجارت ایران» به شناسه ملی ۱۴۰۰۲۹۵۶۲۰۴ صادر می گردد.

بند ۴. نحوه اخذ ضمانت نامه:

فرایند درخواست ضمانت نامه برای افزایش سقف وارداتی توسط سازمان توسعه تجارت اعلام می گردد.

بند ۵. تشخیص عدم ایفای تعهد:

در تاریخ اتمام اعتبار ضمانت نامه و یا تسویه زودتر از موعد، مبلغ ضبط ضمانت نامه (D) از رابطه زیر محاسبه می شود:

$$D = \min \left\{ \left(\frac{\text{ارزش اظهارنامه گمرکی بدون اعلامیه تامین ارز} + \text{ارزش تضمین ارز واقع نشده}}{\text{ارزش کل پرونده}} \times \text{مبلغ ضمانت نامه} + \text{میزان بدهی مالیاتی} + \text{میزان بدهی گمرکی} \right), \text{مبلغ ضمانت نامه} \right\}$$

بند ۶. تسویه ضمانت نامه

(تسویه) ضمانت نامه واردات به دو حالت تقسیم می شود:

۱. تسویه ضمانت نامه به درخواست بازرگان:

ضمانت نامه صرفاً در صورتی با درخواست بازرگان پیش از سررسید قابل تسویه است که هیچ مقداری تامین ارز یا اظهار به گمرک نشده باشد. در این صورت به میزان بدهی مالیاتی و گمرکی از ضمانت نامه ضبط و الباقی تسویه می شود و ثبت سفارش تعلیق می گردد. همچنین در صورتی که اظهار یا تامین ارز روی پرونده صورت گرفته باشد و میزان ضبط ضمانت نامه مطابق بند ۵ صفر باشد، در صورت تایید سازمان توسعه تجارت، ضمانت نامه ابطال می گردد.

۲. تسویه ضمانت نامه بصورت سیستمی در تاریخ سررسید:

در صورتیکه ضمانت نامه بازرگان قبل از اتمام اعتبار ضمانت نامه توسط خودش تسویه نشده باشد، در زمان سررسید نیز اگر همان شرایط حالت تسویه به درخواست متقاضی برقرار بود به همان صورت اقدام می شود و اگر تامین ارز یا اظهار گمرکی پرونده مورد نظر صورت گرفته باشد، در زمان سررسید میزان ضبط ضمانت نامه طبق رابطه «بند ۵» محاسبه می گردد. در این صورت مبلغ مورد نظر برای ضبط طبق رابطه «بند ۵» محاسبه و ضبط می گردد. همچنین مابقی ضمانت نامه مسترد و ضمانت نامه ابطال می شود.

